

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Dobro sosedstvo.

Dobro sosedsko razmerje je velike važnosti. Če med dvema posestnikoma, kojih zemljišči imata skupno mejo, določeno po mejnikih, vlada mesto sloge nemir, krog in prepir, je zlo za oba dva. Kar velja o zasebnikih, velja v tem večji meri o sosednih državah. Neprijazno razpoloženje na tej ali drugi strani vodi do medsebojnega nezaupanja in protivrvenja, do zavisti, škodoželjnosti in do stremljenja po drugi razporeditvi državnih mejnikov. V tem pa je velika nevarnost za mednarodni mir, ki je zgrajen na mednarodni slogi in vzajemnosti in ki ga po spricavanju zgodovine more skaliti že samo neprijateljsko razmerje med dvema državama, ako je trajno in nepomirljivo.

Naša država je odlična činiteljica miru ter se je vedno trudila za dobro sosedsko razmerje z drugimi državami. Ako se te razmerje ni dalo vedno uresničiti, je bil razlog pri tej ali oni sosedu, kakor n. pr. pri Madžarski, ki je dolgo časa vodila revizionistično politiko, to je, politiko, ki teži za tem, da se državni mejniki prestavijo v korist Madžarski, ki bi si pridružila gotove pokrajine, katere tvorijo del našega državnega ozemlja. Zadnji čas so bile v Madžarski podane uradne izjave, da se Madžarska o' eka revizionistični politiki. S tem bi bil odstranjen glavni kamen ovire, ki je ležal na poti sodelovanja med Madžarsko in našo državo. Po revizionizmu tudi diši stremljenje gotovih političnih krogov Avstrije, da bi se vzpostavila v Avstriji habsburška vladarska hiša. Iz tega razloga je razumljiva protivnost držav Male antante (Čehoslovaške, Rumunije in Jugoslavije) proti vzpostavitvi Habsburžanov.

Miroljubna politika naše države je dosegla velik uspeh z italijansko-jugoslovansko pogodbo, ki je bila sklenjena v velikem tednu v Beogradu. Ta pogodba je bila sklenjena na najsolidnejši in najtrajnejši podlagi, to je, na vzajemnosti gospodarskih interesov. Dogovor, ki temelji na vzajemnosti gospodarskih koristi, je mnogo trajnejši kot pa zgolj politični dogovor. Gospodarsko ustrojstvo naše države in Italije je tako, da se ti državi v gospodarskem oziru medsebojno dopolnjujeta. Zato so bili naši gospodarski stiki z Italijo do zadnjega časa prav živahni. Leta 1930 je znašal naš izvoz v Italijo okoli 2 milijardi Din vrednosti. Od leta 1932 je začel popuščati, ker se je Italija v »Rimskem protokolu« obvezala dati Madžarski in Avstriji prednostne ugodnosti pred našo državo. Vsled izvajanja sankcij v času abesinsko-italijanske vojne je še bolj padel, tako da je leta 1936 znašal naš izvoz v Italijo samo 137 mi-

lionov dinarjev, uvoz iz Italije pa 102 milijona dinarjev.

Nov italijansko-jugoslovanski sporazum bo naše gospodarske stike z Italijo poživahnil. Naši državi bodo priznane mnogo večje količine izvoza v Italijo, kot so bile prejšnje. Da se te količine določijo, bo skrbel skupni jugoslovanski-italijanski odbor, ki bo sestavljen tekom meseca aprila ter bo trajno posloval. Prednostne ugodnosti, ki sta jih bili deležni Madžarska in Avstrija, bodo v prid tudi naši državi. Upati je torej, da bo Italija kakor prej, tako zlasti odslej odličan kupec predvsem naše živine, našega žita in našega lesa. V tem oziru bodo zlasti zapadni deli naše države prišli do večjega razmaha svoje izvozne trgovine. Les iz Slovenije, Hrvaške in Bosne, živina iz Slovenije in Hrvaške bo zopet našla svoje staro obširno tržišče v Italiji. Aktivum naše trgovinske bilance z Italijo (presežek našega izvoza nad uvozom), ki je naraven ter je vedno obstojal, bo tako porastel. Tudi druga gospodarska vprašanja bodo rešena v medsebojnem sporazumu.

Takšni gospodarski odnošaji pa so mogoči samo v ugodnem političnem ozračju, kakor je bilo ustvarjeno z beogradskim italijansko-jugoslovanskim sporazumom z dne 25. marca. Obe državi sta se obvezali, da bosta spoštovali skupne državne meje na kopnem in pomorske meje; če

bi bila ena izmed njiju napadena neizvzavno od ene ali več držav, bo druga stranka opustila vsako početje, ki bi moglo koristiti napadalcu. V slučaju zmed, ki bi ogrožale skupne koristi, se obe državi zavežeta, da se bosta dogovorili o skupnih ukrepih, ki jih bosta storili za varovanje svojih koristi. V svojih medsebojnih odnošajih obe državi potrjujeta svojo voljo, da ne bosta segli po vojni kot orodju svoje narodne politike, marveč da bosta vse spore in vsa nesoglasja, ki bi nastali med njima, uredili z mirovnimi sredstvi. V krog jugoslovansko-italijanskega sporazuma je tudi bila vključena naša slovensko-hrvatska narodna manjšina v Italiji. V besedilu sklenjenega sporazuma o njej sicer ni govora, toda italijanski zunanji minister grof Ciano je o priliki podpisa tega sporazuma izjavil to-le: »Prepričan sem, da bo to (prijateljstvo med Italijo in Jugoslavijo) imelo tudi najpovolnejše posledice za obmejno prebivalstvo obeh držav, ki bo v najkrajšem času občutilo povoljni učinek sporazuma, sklenjenega med Italijo in Jugoslavijo. S svoje strani sem obvestil predsednika vlade Jugoslavije tudi o povoljnih navodilih, ki so jih izdale danes merodajne italijanske oblasti in ki se nanašajo na pouk in porabo srbo-hrvatsko-slovenskega jezika in tudi na uporabo tega jezika pri bogoslužju.« Ko bodo te obljube postale dejanstvo, bo bo tudi najboljše jamstvo za trajni odnos dobrega sosedstva in prijateljstva med našo državo in Italijo.

V NAŠI DRŽAVI.

Mala zveza je zborovala v Beogradu. — Zasedanje zunanjih ministrov držav Male zveze je pričelo 1. aprila v Beogradu. Čehoslovaški zunanji minister dr. Krofta in romunski zunanji minister sta se pripekljala 1. aprila ob pol desetih predpoldne s posebnim vlakom v Beograd, kjer jima je bil pripravljen slovesen sprejem. Kolodvor je bil okrašen z zastavami držav Male zveze, na peronu je čakala visoka gosta častna četa in vojaška godba je odigrala vse tri narodne himne. Zunanja ministra je sprejel predsednik vlade dr. Stojadinović z več ministri ter z zastopniki vojaštva in diplomatskega zbora. Pred kolodvorom so pozdravljale oba državnika z burnim navdušenjem ljudske množice. Iz kolodvora sta se odpeljala ministra vsak v svoje poslaništvo, kjer sta izstopila. Prvi razgovor med zunanjimi ministri držav Male zveze se je vršil

v našem zunanjem ministrstvu 1. aprila predpoldne in se je nadaljeval še popoldne. Po konferenci 2. IV. predpoldne je sprejel gosta knez-namestnik Pavle, ki ju je tudi povabil na obed. Popoldne 2. aprila so bila zaključna posvetovanja, katerim so sledile izjave zunanjih ministrov domačim ter inozemskim časnikařem. — Tokratno zasedanje Male zveze je bila nekaka manifestacija v pričakovanju prihoda predsednika čehoslovaške republike dr. Beneša, ki se je odpeljal s posebnim vlakom v nedeljo iz Prage in je došel v našo za slovesen sprejem pripravljeno prestolico v pondeljek krog 10. ure predpoldne.

Prihod predsednika Čehoslovaške v Beograd. Predsednik čehoslovaške republike dr. E. Beneš je odpotoval iz Prage dne 4. aprila s svojo soprogo v spremstvu kancelarja dr. Šamla in višjih uradnikov svoje civilne in vojaške službe s posebnim vlakom ob 17.45 v Beograd. Na kolodvoru so se poslovili od predsednika člani vlade. Dr. Beneš je došel s spremstvom na jugoslovansko mejo v Subotici 5. aprila, kjer ga je pozdravil v imenu naše vlade

prometni minister dr. Spaho. Pričakal ga je tudi čehoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ki je ostal po zasedanju Male zveze v Beogradu. Visokemu gostu je bil prijavljen slovesen sprejem v Beogradu, o katerem poročamo med »novejšim« zadaj.

Obisk turškega predsednika vlade. Turški ministrski predsednik Izmet Ineni obišče Beograd 11. aprila.

Priprave za carinsko združitev med Jugoslavijo in Bolgarijo. Med našo državo in Bolgarijo se vršijo priprave, da bi se odpravili med obema državama dosedanji carinski zadržki in bi bil izvoz in uvoz med sosedama prost. Obenem bi se obe državi dogovorili, kako bi za bodoče skupno nastopali s svojimi proizvodi na inozemskih tržiščih in bi bila na ta način izključena medsebojna konkurenca. Če bo prišlo do omenjenega sporazuma, katerega so že napovedale odlične osebnosti, bo ta dogovor za obe državi največjega gospodarskega pomena.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na Bolgarskem so volile prvič ženske. Iz Bolgarije je sedaj znan končni izid občinskih volitev, pri katerih so imele ženske prvič neobvezno volilno pravico. Od treh milijonov vpisanih volilcev je volilo skoraj dva milijona in med temi 456 tisoč žensk. Za vladne kandidate je bilo oddanih 80% glasov.

Turčija se vrača v gospodarsko stanje, kakor je bilo pred pričetkom krize. Turško ministrstvo za narodno gospodarstvo pripravlja zakonski predlog, po katerem bo Turčija odpravila vse uvozne omejitve, tako glede kakovosti, kakor glede količine blaga in glede držav, ki blago uvažajo. V bodoče bo uvažanje v Turčijo dovoljeno vsem državam na svetu brez ozira na količino pošiljatev. Z drugimi besedami se to pravi, da se Turčija kot prva država na svetu vrača spet v gospodarsko stanje, kakršno je bilo pred začetkom gospodarske krize.

Zveza narodov bo priznala zasedbo Abesinije po Italiji. Spodbudo za priznanje zasedbe Abesinije po Italiji od strani Zveze narodov bo dala Anglija. Vse je prepričano, da bo imel tozadevni angleški korak uspeh in je računati tudi s tem, da bodo zgledu in pozivu Angleške sledile druge manjše države. Angležem je veliko do tega, da bi utrdili svoj lasten položaj in bi vzbudili v Rimu Angliji prijazno razpoloženje. Če bo Zveza narodov osvojila angleški predlog, bo zaspalo pri Društvu narodov neguševo odposlanstvo, katero še vedno on sam z denarjem vzdržuje.

Vzglede vlečejo. Sličen prijateljski dogovor kakor ga je sklenila Italija z Jugoslavijo, bo podpisala še Grčija s Turčijo. Italijanski zunanji minister grof Ciano bo odpotoval v kratkem na podpis pogodbe v grško in turško prestolico.

Kako se godi levičarski vladi na Francoskem? Pisali smo že o pokolju v pariškem predmestju Cluhy, katerega so vpriporili komunisti nad ognjenimi križarji. Radi teh krvavih nemirov je razmajana edinost v socialistični stranki, kateri načeljuje predsednik vlade Blum. Proti Blumu so začeli nastopati poleg komunistov še socialistični »mladogardisti«, ki so precej močni. Radi grozečega razkola v socialistični stranki je sklicano izredno

zasedanje izvršilnega odbora stranke, ki se bo vršilo 18. aprila. — Poleg neprestanih političnih težkoč ima Blum še gospodarske težave, saj so prinesle francoskemu narodnemu gospodarstvu stavke pod sedanje levičarsko vlado, zasedbe tovarn in odpoved naročil iz inozemstva štiri milijarde frankov škode.

Razpust japonske zbornice in nove volitve. Na predlog ministrskega predsednika Hajašija je cesar podpisal ukaz o razpustu zbornice in se bodo vršile nove volitve koncem aprila. Parlament je bil razpuščen na pritisk vojske in mornarice. Sedanja Hajašijeva vlada se volitev ne bo udeležila, ampak bo prepuščeno narodu,

Komunistični banditi. Svobodomiselni tisk širom sveta, ki mu židovsko framaonstvo navdihuje mišljenje, se zavzema za ljudsko fronto v Španiji. Tudi slovenski svobodomiselni dnevniki in tedniki kažejo nezmanjšane simpatije za vlado ljudske fronte v Španiji, za »njene borbe in njeno delo«. O zločinah, ki jih izvršujejo komunisti v Španiji, kajpada slovensko svobodomiselno časopisje ne poroča. Zato pa je potrebno, da mi o tem poročamo, da naše ljudstvo spozna vso brezdanjo lažljivost in hudobnost teh laži-svobodomiselnih pisarjev. Ko so nacionalistične čete osvobodile mesto Malago, ki so ga komunisti in republikanci dolgo časa držali v svojih grozovitih kleščah, so se doznale mnogotere podrobnosti o trpljenju malaškega prebivalstva in o grozovitosti rdečih roparjev in morilcev. Na tisoče in tisoče ljudi je pod komunistično strahovlado v Malagi bilo umorjenih, usmrtitve so se vršile vsak dan, časih je bilo dneвно usmrčenih 200 ljudi. Nekega duhovnika malaške stolne cerkve so za noge privezali na vejo, da je z drevesa visel z glavom navzdol, potem so mu velik srebrni križ tako dolgo tiščali v usta, dokler se ni zadušil. Nekaterim drugim so Marijine svetinje stiskali v očesne dupline, da so jih oslepili. Ljudstvo je strahotno stradalo, rdeči voditelji pa so se mastili, so bogateli in uživali vse dobrote. Najhujši zločinec med diktatorji v Malagi, da navedemo samo eden primer, ki pojasnjuje vse druge, je bil Santana Calera, vodja mladinske organizacije Svobodna mladina. Ta je ušel v avtu iz mesta malo prej, preden so ga mogli nacionalisti prijeti po zavzetju mesta. Ko so ga nazadnje le zalotili, so našli pri njem in pri njegovih dveh stražnikih 3 milijone pezeta, katere je Calera »zaslužil« po svoji metodi. Zapiral je sinove, hčere in žene najbogatejših prebivalcev v Malagi. Nato je po svo-

da voli v okvirju dosedanjih strank. Baje snujejo na Japonskem novo vladno stranko, katero bodo tvorile dosedanje vojaštvu naklonjene skupine, japonski fašisti in zastopniki težke industrije in kapitala. Glede predstojećih volitev pričakujejo hudo volilno borbo in porast desnice.

Nezaupnica sovjetskemu zunanjemu ministru. Komisar za ruske zunanje zadeve je znani Litvinov — v resnici žid Finkenstein. Litvinov je bil doslej neomejen gospodar v vodstvu sovjetske zunanje politike. Sedaj so pa izrekli Litvinovu nezaupnico s tem, da so mu imenovali pomočnika v osebi dosedanjega sovjetskega poslanika v Parizu Vladimirja Potemkina.

jih posredovalci dal družini vedeti, da bi prijete sorodnike lahko izpustil, ko bi mu plačali 60.000 do 100.000 pezeta. Te so mu seveda plačali, če so jih imeli. Čez nekaj dni je bil v isti družini prijet kdo drugi, za katerega so morali zopet plačati tako veliko odkupnino. Ko je bil Calera prepričan, da je iz ljudi iztisnil zadnjo peze-to, je ponoči s svojimi oboroženci sam vdrl v hišo, prijel vse stanovalce, jih dal v avtu prepeljati v predmestje in jih tam postreliti. — Drugi voditelj rdečih Ramon Acosta, ravnatelj vseh bolnišnic v Malagi, ki je bil tudi poslanec španskega republikanskega parlamenta, je ušel, preden ga je mogla zagrabiti tajna policija, ki je stopila takoj v akcijo. Z njim je izginilo 7 milijonov pezeta, katere je mesto v teku časa plačalo za vzdrževanje bolnišnic. Del ranjencev v bolnišnicah več dni ni dobil nobene hrane, čeprav je bilo v knjigah še zadnji dan zapisano, da je pisarna kupila živež. — To so samo nekateri primeri »ljudskega« dela ljudske fronte v Španiji. In za take ljudi se zavzema slovensko framaonsko-liberalno-socialistično časopisje!

Marija in Španija. Španija je dežela, kjer se vneta časti Mati božja. Marijini prazniki so pravi ljudski prazniki. To velja predvsem o prazniku Marijinega brezmadežnega spočetja 8. decembra. Ta praznik posebno praznuje španska mladina. Zadnji 8. december se je slovesno obhajal v vseh delih Španije, ki ne ječijo pod rdečim terorjem: V mestu Salamanci je bil svečan sprejem v Mar. družbo. Med tistimi mladenkami, ki so bile sprejete, je tudi bila Karmen, hči vrhovnega poveljnika nacionalistične vojske generala Franka, v čigar družini se vsak dan moli rožni venec. Tudi na fronti se je ta praznik slovesno obhajal. Neki polkovnik je s severne fronte poslal to poročilo: »Čast mi je javiti, da so vojaki severne fronte prav lepo proslavili dan 8. decembra, ki je dan naše Zaščitnice. 2000 vojakov je prejelo sv. obhajilo. To dokazuje, da sta katoliška cerkev in španska domovina, ki jo z vsemi silami branimo, nerazdružljivi.« Tako poroča list »Diario de Burgos«.

Blum kot vodja proletariata. Proleterji so takšni, ki nimajo ničesar drugega kot otroke, torej veliki siromaki. Vodja proletarcev na Francoskem je Leon Blum, sedaj ministrski predsednik. Blum sam pa ni siromak, marveč velik bogataš. Kot advokat je bil zastopnik plinskega podjetja v mestu Bordeaux-u, večjega števila tvornic, delničarjev sueškega prekopa itd. Je pravni zasopnik v spornih slučajih državnih železnic. Poleg tega je po-

Šmarnice! Nove šmarnice: Lepa si, lepa si, roža Marija, broš. Din 18, vez. 26. Na zalogi so še: Slomšekove šmarnice, broš. Din 17, vez. 26. Din. Sv. Bernardka, broš. Din 24, vez. Din 34. Marija in presv. Srce Jezusovo, vez. Din 20. Marija, vzor krščanskega življenja, vez. D 12. Marija, Mati dobrega sveta, 5 Din. Ker vemo, da marsikje obhajajo šmarnične pobožnosti, ko ne morejo v cerkev, pri domačih kapelah, je prav, ako sosedje zložijo skupaj denar za eno knjigo, ter se tudi pri teh kapelah čitajo lepe šmarnice. Knjige so v zalogi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.